

'Goede nieuwe middelen op komst'

Fabrikanten komen begin 2013 met nieuwe interessante gewasbeschermingsmiddelen voor de boomkwekerij, melden Harry Roerink en Kees Overheul van Agrifirm Plant. Het is nu vanwege de toelating nog net te vroeg om ze bekend te maken, maar er is wel iets te vertellen over de soort middelen en de teelten waarvoor ze werken. Beiden leggen uit hoe gecompliceerd de weg naar nieuwe een toelating is.

Auteur: Ria Dubbeldam

'Soms ontstaat de indruk dat een fabrikant zomaar een nieuw middel op de markt kan introduceren. Hij voegt wat stoffen bij elkaar en klaar is Kees! De werkelijkheid is heel anders', benadrukt Harry Roerink, senior kenniscoördinator bij Agrifirm Plant. Hij wil graag uit de doeken doen hoe het dan wel in zijn werk gaat. 'Een nieuw middel ontwikkelen is een proces van minimaal tien jaar. Dat bestaat uit onderzoek, testen en nog eens testen. De chemieconcerns houden natuurlijk geheim wat ze precies doen. Maar tijdens een rondleiding heb ik wel eens in een basisstoffendepot kunnen kijken, waar een enorme hoeveelheid stoffen in buisjes wordt bewaard en een robot heen en weer racet om de gewenste stoffen te zoeken voor het maken van nieuwe combinaties.'

Brede insteek

En dan begint het testen. Verrassend is dat er vooraf niet specifiek wordt gezocht naar een nieuw middel voor een bepaald probleem in een teelt of gewas. De insteek is om zo breed mogelijk te beginnen: is de combinatie geschikt als herbicide, fungicide of insecticide? En voor welke gewassen is het mogelijk interessant? Ook

al zijn veel eigenschappen van middelen gedeels bekend, het duurt toch wel vijf jaar voordat uitgekristalliseerd is welke middelen veelbelovend zijn.

Van de potentieel interessante stoffen die na vijf jaar over zijn, moet voor de toelating onderzocht worden of deze binnen de wettelijke normen voor belasting van de volksgezondheid en het milieu vallen. De werking van de stoffen wordt onderzocht door onafhankelijke externen op acht locaties, het zogenoemde deugdelijkheidonderzoek. Hier worden de mogelijke nieuwe middelen vergeleken met bestaande middelen.

Aanmelding Ctgb

Als een fabrikant na negen jaar weet dat hij een mogelijk nieuw middel in handen heeft, wordt dit aangemeld bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Nu volgt er een spannende periode van 180 dagen, waarin het product beoordeeld wordt op de inhoud van het bijgeleverde dossier. Bij Agrifirm Plant starten maximaal twee jaar voor de toelating van het middel de zogenoemde instaptoetsen. Dan komen Agrifirm Plant-mensen als

Kees Overheul, specialist boomteelt en openbaar groen, in beeld om te bekijken welke nieuwe middelen interessant kunnen zijn voor Agrifirm Plant. Hij moet een selectie maken uit datgene wat er wordt aangeboden: 'Je kunt nu eenmaal niet alles op de plank hebben.' De demonstraties tijdens de instaptoetsen zijn ook het moment om kritische vragen te stellen. 'Als er nog aan het wettelijk gebruiksvoorschrift wordt gesleuteld, kun je bespreken of het voorgestelde tijdstip van toediening wel het beste is en of dat wellicht anders getimed moet worden', geeft Overheul als voorbeeld. 'De producten die Agrifirm Plant in het pakket opneemt, worden nauwkeurig gevolgd. Na een seizoen gebruik evalueren we bij onze klanten hoe het gegaan is. Valt het effect van het middel tegen, dan kijken we hoe we de advisering kunnen aanpassen, zodat het middel het volgende jaar beter presteert. Die manier van werken is een echte Agrifirm-aanpak.' Roerink vult aan: 'We werken zo al meerdere jaren in de akkerbouw en bollenteelt. In de boomkwekerij, een relatief nieuwe en groeiende afzetmarkt waarin we flink investeren, willen we deze aanpak ook gaan opzetten.'

Profileren in boomkwekerij

Agrifirm Plant is zich sowieso sterk aan het profileren in de boomkwekerij. De Ziekten & Plagen Dag die in augustus in Haaren (Noord-Brabant) is gehouden, was daar een goed voorbeeld van. Overheul: 'We hebben die dag voor het eerst georganiseerd samen met andere businesspartijen. Boomkwekers konden die dag bijvoorbeeld kennismaken met nieuwe middelen onder code, middelen die naar verwachting voor september 2013 op de markt komen. De dag was een groot succes: 400 bezoekers. Dat hadden we niet verwacht; we hadden vooraf gerekend op zo'n 200 mensen.' De tweede activiteit dit jaar, de veldbijeenkomst boomteelt bij boomkwekerij M. Willemsen en Zn. in het Betuwse Echteld in september, was volgens Overheul ook erg geslaagd. 'Het was een echt regionaal Agrifirm-feestje met ongeveer 100 bezoekers.'

Nieuwe activiteiten staan alweer voor de deur: de Agrifirm-klantenbijeenkomsten in januari en februari. Dan gaat Overheul bijvoorbeeld in op de nieuwe middelen. 'In het eerste kwartaal van 2013 komen interessante middelen los. Opvallend is dat de boomkwekerij de laatste tijd steeds beter bediend wordt. Dat heeft zeker te maken met de goede economische positie van de sector', zegt Overheul.

Kees Overheul (links) en Harry Roerink.

Verruiming kleine teelten

Maar er is meer. LTO heeft lange tijd gepleit voor verruiming van het begrip kleine teelten. Dit is belangrijk, want het is de enige manier om voor deze teelten een adequaat middelenpakket beschikbaar te houden. Het ministerie van Economische Zaken heeft eind oktober ingestemd met de verruiming van het begrip kleine teelten. Voor de boomkwekerij betekent dit dat teelten

'Soms ontstaat de indruk dat een fabrikant zomaar een nieuw middel op de markt kan introduceren'

met een totaal areaal tot 5000 hectare nu als 'klein' worden bestempeld.

Fabrikanten mogen via een zijdelingse toelating middelen op de markt brengen, wat gemakkelijker en goedkoper kan. Bij zo'n toelating gaat het om middelen die voor een ander gewas al een toelating hebben en wat betreft voedselveiligheid en milieu gescreend zijn.

Gemak en zekerheid

Via deze zijdelingse toelating kunnen er versneld nieuwe middelen voor de boomkwekerij op de markt komen. 'We verwachten veel van een bodemherbicide, dat een mengsel is van twee werkzame stoffen met een toelating in de akkerbouw', wil Overheul vast verklappen. 'Het middel heeft een breed spectrum en een lange werkingsduur van 13 weken. Het wordt een belangrijk middel dat een gat kan opvullen. Het heeft het in demo's goed gedaan, beter dan het huidige Butisan S.'

'Een nieuw middel ontwikkelen is een proces van minimaal tien jaar'

Agrifirm Plant kiest dus bij voorkeur middelen die klanten gemak en zekerheid bieden. Een voorbeeld daarvan is ook Flint, een strobilurine, een preventief en breedwerkend fungicide tegen diverse schimmelziekten. Overheul: 'Het is een veilige vervanging van de strobilurines Kenbyo en Ortiva, die in veel teelten worden gebruikt, maar soms niet veilig zijn. Deze middelen vragen om een nauwkeurig gebruik. En een vergissing is zo gemaakt. Met Kenbyo kun je Acer platanoides de 'herfst' in spuiten en datzelfde geldt voor Ortiva met Malus.'

Tegen de schimmelziekte *Cylindrocladium buxi-*

cola (zwarte taksterfte) bij buxus komt een aanvullend middel. Er zijn nu drie curatieve middelen. Folicur zou het vierde middel kunnen worden. Folicur heeft een brede toelating in de boomkwekerij, maar wordt tot nu toe weinig tot niet ingezet in de teelt van buxus. Een aandachtspunt van Folicur is wel dat het middel binnen 48 uur na de infectie door deze schimmel verspoten moet zijn. Het komt er dus op aan heel goed de bladnatperiode en infecties in de gaten te houden. DLV Plant is bezig met de ontwikkeling van een BOS-systeem voor deze schimmel in buxus (een waarnemings- en waarschuwingssysteem).

'In het eerste kwartaal van 2013 komen interessante middelen los'

Verder met convenant

Een uitdaging in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de komende tijd is dat alle partijen in de boomkwekerij een vervolg geven aan het Convenant Gewasbescherming 2003-2010. Overheul: 'De ambitie van het convenant was om 95 procent reductie in milieubelasting te realiseren ten opzichte van 1998. De boomkwekerij is uitgekomen op een reductie van 87 procent. We zijn een eind gekomen, maar we zijn er dus nog niet. De sector is momenteel met LTO bezig om nieuwe milieuafspraken te maken. Dat vinden we als Agrifirm Plant belangrijk. Het is goed om de regie zelf in handen te houden.' Overheul vervolgt: 'Onze rol in dit geheel is om te kijken en te adviseren hoe we gewasbeschermingsmiddelen zo slim mogelijk kunnen inzetten. We kijken bijvoorbeeld naar middelen die goed werken en op de Milieumeetlat van het CLM minder milieubelastingspunten hebben. We willen tijd maken om te zoeken naar manieren om de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen verder terug te dringen, met kwekers om de tafel gaan zitten en samen kijken naar de gunstigste bemesting en gewasbescherming.'